

ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ-ישראל
ה ק ב ו ז ה מ א ו ח ד

יזמן המשק

ג ב ע ת - ח י י מ

מספר 220

י"ב חשוון תש"ה
29.10.44

בית-הספר למקומו הקבוע

בית-ספרנו, המונה 80 ילד, מתחיל להוות גוף כבד משקל רוב חשיבות הדורש שפול ומחשבה. אנו נמצאים כרגע בחקופת מעבר מבית-ספר קטן לבית-ספר גדול ומתפתח. יש צורך בעוד מועד להכין חכנית מפורטת למען נוכל לשוות לו צורה ואופי ההולכי בית-ספר קבוצי גדול. אני מקנא באותו קבוצ, אשר ידע להעלות את שאלת בנין בית-הספר בשיחת קבוצ סוערת בזמן שדנו על הקמת כיתה א'. באותה שיחה הביאנו את חכנית הבנינים לצרכי למוד ושרות כאמור. בנין כיתה א' היה רק חוליה אחת בשרשרת הבנינים שיקוש בעתיד.

כידוע לכולנו שונה בית-ספר קבוצי מבית-ספר עירוני. אצלנו הוא אינו משמש אך ורק בית אולפנא, המקנה תורה ודעה, כי אם עליו לשמש בית המקיף את חיי הילד במלאם.

שתי ציוני השאלות המרכזיות כרגע בבית-ספרנו: א. ארגון חברת הילדים. ב. יצירת כלים ודפוסים למען אפשר לחברה להתפתח וללמד.

ארגון חברת הילדים-הוא אומר הפיכת בודדים לחברה מאורגנת, היודעת את דרכיה והמכשירה את עצמה לקראת יעוד קבוצי בעתיד.

ילדינו אינם שונים מילדים של קבוצים אחרים. יש גילויים וצינייים של חברות וחיי חברה, אחריות הדדית ואחריות לכל החברה.

חיי ילדינו אינם כלל וכלל נוחים, כפי שרבים נוטים לחשוב. מספיק להכנס לבית בו מתגוררים ילדינו ולהוכיח מהם הקשיים בהם הם נתונים. הצמיחות רבה. 5 מטות ביום ואם לא יספיק המקום מכניסים אותן גם לפרוודור. כל זה עלול להפוך את הבית לקסטרן טיפן גדול ולחזור בו יוכל הילד להתחיד עם עצמו ולמצא פינה שקטה בזמן שרוצה בן יצירת הנאי לימוד הוא אומר יצירת אוירה לימודית. קיים אצלנו גורם שקרי המונע

הגשמה שני הציוניים הנ"ל והוא - חסר מקום קבוע לבית-הספר. גורם זה אינו מאפשר אפילו לגשת לדיון מקיף על דמות ומצב בית-הספר וחברת הילדים. הא בהא תליא. היעמד בית-ספרנו בנוי על הלן מוקף חרדי שינה, חדר אוכל, חדרי שינה של המורים, מקלחת, מגרשי ספורט, כלושה - קהילית ילדים - קבוצ בזעיר אנפין - וכל אלה ישור את דמותו, או בית הספר יהיה בנוי בצורה כזו שהילד ימצא מפורד ומחוקק לכמה וכמה רשויות. בודאי יש שחי פנים לדבר. הבה נניח רגע, שאנו כולנו מסכימים להפרדה זו, אבל המלא בית-הספר כרגע את תפקידו הלטודי? לצערי, החשובה תהיה שלילית. אמנם בית הספר שלנו אינו נופל בלמודים מהרבה בתי-ספר בארץ, אך היינו יכולים להשיג יותר אילו בית-הספר היה שוכן במקומו הקבוע.

עקב מצבנו הקשה בסדור חכנית המחנה היינו נאלצים להעביר את מחנה בית-הספר ההעברה נעשתה למקום גרוע ואליבא דכולנו מקום זה לא ישמש כמקום קבוע. בינתיים אין אפשרות לגשת לשפור המחנה הינו; אי אפשר לנטוע עצים, אשר יהוו פנות נוחים ופירות בוטניקה ללמוד ההולמות בית-ספר כפרי קבוצי. אין באפשרותנו להקים משוה של קבע ויציב. אמנם שחלנו השנה כמה דשאים מאחורי הצריפים ובין הצריפים אך ההרגשה היא של זמניות ולא של קבע. סדור "פנות" אינו מן העניינים הפשוטים כלל וכלל, וזה מצריך שנים רבות עד שנוכל ליהנות מהן. לא כל שכן אם נשליך יחבנו על "חזון למועד", ובינתיים השנים חולפות.

הנודין בסבלנות ונחמק ל"גבעה" המקוה? שנים רבות תעבירנה עד שהענין יסודי הגבעה, כידוע, נמצאת בידיים כאלו שכאם נצליח אפילו פעם לרכשה לא בנקל חועבר לרשותנו. יש, אם כן, להסיק מסקנה והיא - דיון רציני על העברת בית-הספר למקומו הקבוע.

מועצת החנוך החדשה הצטרך להתחיל בברורים אלה. אנו מוכרחים לפתר שאלה זו, כי כנפשו היא.

יעקב י.

מהנעשה בבית-הספר

אנו עומדים כעת בחקופה של עבודה למודית מלאה. חלפו הימים החמים ומזג האויר מאפשר למודים קיינים גם בשפל המקום. המדובר הוא, נמובן, על 4 הכחות הקיימות. כיתה א' הנמצאת במסגרת נפרדת לא זכתה עדיין להפתח. (הענין נמצא) כיתה ב' - בכחה זו עוסקים בנושא "הזמן" הקשור בחג ראש השנה. הנושא כולל עניינים רבים: קריאה, כתיבה, שיחה, סיפורים, חשבון, ציור. הילדים התקדמו בעבודתם ובקורבן יחבילו בסיפורי המקרא. מקום נכבד תופסת העבודה בגינה המשותפת עם כיתה א' את העבודה בגינה קטנה כיתה ב' בנושא למודי: "הגינה". גם בנושא הזה העניינים מרובים ומגוונים. בספורי המקרא עומדת הכחה בפרשת משה. הכחה נכנסה כבר למסגרת אחרי התנודה בראשית השנה, שבאה בהכרח עקב "חלופי גבוא", בהודאה ובספול.

MISSING

VOLUME;

JAHRGANG;

1944

ISSUE(S);

218-219

PAGE(S);

כתה ה'

כתה ה' בחרו לה את הנושא "המים". המטרה - לרלבש ידיעות על המים בטבע והשמוש בהם לשתייה, להשקאה ולעבודה. על החלמידים להוכח שהאמרה "מים-חיים" איננה אמרה בעיקרנו בשעות, ראינו את הבארות, בדקנו את רשת צנורות ההשקאה וטווח ההשקאה הקטן-נות. כרגע אנו עסוקים בחקירת סגולות המים וסוגי המים השונים. שקלנו מים על מנת למצא את הקשר בין המדה המטרית לליטר. הענין הנ"ל גרם שנתעכב על המושג מדה ומטרה החתכבנו על המדות והמשקלות בעבר, בהוה, בארץ ובעולט כולו. הנושא הזה ישמש לנו לנושא טבע-פיסיקה. מובן, שהוא יכיל גם פרקי ספרות שונים הקשורים במים.

חנ"ך: אנו לומדים שמואל א'. צירו מפה והדגישו את אסורי ההתישבות של העברים והפלטחים וההאבקוח בין עממים ושכטים על ישוב הארץ. בפרק זה צוין ביחוד חבל ההתישבות העברית ואופיה בתקופה הקדומה.

אנגלית: כתה ה' החלה ללמד השוה אנגלית. מקצוע זה עורר אצלם התענינות מיוחדת. מי יודע כמה זמן תארך ערות זוג? אנו לומדים לשוחח, לקרא ולכתב. כאמצעי עזר מסמנו לנו למוד שירים ודקלומים באנגלית. שיר אחד כבר הספקנו ללמד לשיר.

במחה זו כמה בעיות שלא קל להובר עליהן. הכחה מורכבת מ-19 ילד, בני גילים שונים הילדים מסוריה עולים על ילדינו בגיל ובידיעות גם יחד. ביחוד בולטים ההבדלים בחשבון. נהיה, כנראה, נאלצים לחלק את הכחה לקבוצות קטנות יותר על מנת לתקן את המעוות.

כיתה ז' - עובדה בשני נושאים מקבילים. הראשון הומניסטי: רומא ויהודה, והשני ריאליסטי: הקרקע. רציפות העבודה הופרעה ע"י מחלתו של המורה הראשי - הסנה וכן ע"י מחלות הילדים, אולם זה 3 שבועות מתנהלת העבודה בקצב רצוי.

בנושא "רומא ויהודה" הושלם כבר הפרק על הגיאוגרפיה של איטליה והפרק הראשון בתולדות רומא. כציר בפרק זה משמש ספרטקוס ומרד העבדים ברומא. העבודה העצמית של הילדים מהוה יסוד של הלמוד. הילדים מקבלים חומר קריאה בספרים שונים ומכינים עבודות בכתב והרצאות. הילדים קנו להם כבר נסיון בעבודה ועושים אותה בערות וברצון.

למוד הנושא "הקרקע" מיוסד בעיקרו על עבודה מעשית-נסיונית, בדיקות קרקע והסתכ-לויות. כן קשרנו בו למוד החשבון, יסודות הפיסיקה והכימיה ובהמשכו יתקשר גם עם חיי הצמח. הושגו המכשירים ההכרחיים ביותר, בחלקם הוחקנו ע"י הילדים עצמם בשעות של מלאכה יד.

השבוע נחתם בכתות ה'-ז' למוד הנגינה בחליל, אחרי משא ומתן עם מוסדות הקבוץ על שחרורו של שאול ליום הוראה במשך השבוע. שתי הכתות האלו מקבלות אחת לשבוע אן שעת זמרה בהדרכתה של יפה - מורת כחה א'.

בגנה המשותפת של הכתות ה'-ז' נזרעו עד כה רק הערובות הראשונות. חלק לא קטן מהידיים עסוק בעבודות שרות ובפנת החי. גם חברת הילדים סובלת מחטר ידיים עובדות. בימים הקרובים תושלם ההכנה של השטח הנותר ויוכלו לסיים את הזריעה.

בחדר בית הספר נשתלה מדטאה גדולה. גם הכתות ג'-ז' הספיקו לשתול מדטאות לידי צריפיהן (כתה ז' שתלה בשנה שעברה) ורק השתילה לידי כחה ב' נדחתה, מפאת חסר סדור השקאה.

הכתות ה'-ז' מתאספות מדי ערב לשיחה קצרה, בה מסכמים את היום ומשוחחים על עניינים שנתעוררו במשך היום. זהו נסיון חדש בבית-הספרנו וטרם נראו פירותיו.

מעוט הספרים בספרית בית-הספר גורם לתקלות מרובות בקריאת הילדים. הצרה היא צרף רבים - ספרות ילדים עברית או מתורגמת מהמין המשובח עניה היא, אולם גם המעט שנבא אינו נמצא בספריהנו.

השבוע טעם המשק את טעמה של עזרת הילדים בעבודה. במשך 6 ימים יצאו הילדים (3 ימים ילדי כתות ה'-ז', ו-3 ימים ילדי כתות ג'-ב') לכמה שעות לשדה ועזרו בתליית התרמילים של אפונת הבקר. ויצוין - הטעם הזה לא היה טעם לפגם. סוף סוף יתחיל גם הענף הזה להיות "ענף מכניס".

(כסוף חודש 6)

משום כך הצטרפנו לנוער העובד, אם כי היו לנו בקשר לזה בירורים קשים בוברחנו. וכמה מליים על כינוס הנוער העובד. למלאת כ' שנה לקיומו הכינוס נערך ב-4 אולמות. היו נאומים. הראו את חומת הנוער העובד שנבנתה 20 אבן, כמספר שנות התנועה ואבני יסוד. היו גם ריקודים, חזמונות, מקהלות, הצגות והתעמלות. ביום השני בבוקר התאספו שוב באותם האולמים. כל חברתנו עלתה על הבמה לשט טכס ההצטרפות לנוער העובד. יוד כהן ברך אותנו בשט התנועה. הולקו לנו טמלים ופנקסי חבר. אחת מחברותינו ענתה בשמנו. אחרי הצהריים הלכנו לאיצטדיון בו הוקייים מפקד גדול של כל הנערים שמספרם הגיע ל-6000. אחרי המפקד צעדנו באוצות תל-אביב. במרכז העיר פרצו קריאות: "מי הנחנו?" - "נוער עובד!" "לאן פנינו?" - "ל-נ-ג-ב!"

בליל שבת התקיימה אצלנו מסיבה מוקדשת להצטרפותנו לתנועה. המועדון קושט דגלי התנועה וטמל הנוער העובד. ישעיהו דיבר על תפקידנו בעתיד. דיברו גם כמה מחברות. היחה גם חכנית אמנותית. נדבריים טובים. אחרי הריקודים ישבנו מטביב למ-דורה עד שעה מאוחרת בלילה.

יצחק צ'וקרין.

עובדי ה...
חש "ה...
פי ההוצ...
עבודת א...
בהמות:
טוקטור
הפחה
הים
זבל אור
זבל כים
הוצאות

כמובן,
מאשר את
הנאי המ
להיות -
קיומו ש
זו דק ש
דעת יהו
של העכו
לפי החכ
קבוצת ה
ויש לדר
יהיה גם
זה זכו
בשנים ה
הקיצוני
מלחמת א
הפרדטים
המלחמה
והשקאה
עשינו כ
זיבול א
זרע. גם
כדגיל ע
עקידת ה
הם גוזל
דלים. אצ
זדה גרם
צאה לחד
התוצאות
המגיסור
פרטי עול
ואילו א
העבודה ש
דה. באר
בוד והן
רק בשנה
זדה, כמ
ש לא עש
עבודתה
דרשה הש
עבודות ל
חטר גשמ
לפי התכו
אם בקר
העבודות
למדי עד
סובל מא
פריזן הל
דה לפי ה
ש ל חלקי
אחרי. בח
מחלקה א'
יותר מצ
הגבעה, ח
ש ל הקרק

בפרדסים
(מהדיונים בועדת המשק)

עובדי הפרדסים הכינו תכנית עבודה לשנת
תש"ה. יהושע שפתח את הישיבה מסר את טע
פי ההוצאה:

עבודה אנשים: 2510	י"ע לפי: 1150	י"ע: 2886
בהמות: 98	יחידות: 300 מא"	" 78
טוקטור	30 שעות: 600 מלשעה	" 18
הפתוח		" 600
מזג	20.000	" 360
זבל צורגוני	300	" 375
זבל כימי	8.1/2 טון	" 265
הוצאות שונות		" 100
ובסה"כ		4600

כמובן, שקל יותר לקבוע את טעמי ההוצאה
מאשר את גודל ההכנסה, כי טרם ידועה היא
הנאי המשלוחים לחז"ל, השאלה העיקרית צריכה
להיות - המעבר מעיבוד שהתכוון רק למזרח על
קיומו של הפרדס לעיבוד שיבטיח הכנסה אף
זו רק שאלת הדבר, אלא גם של ימי עבודה. לפי
דעת יהושע יצטרפו, לשם הבטחת ההוצאה לפועל
של העבודה, למסור את העבודה למסור הקבלני.
לפי התכנית נחוצים כ-9 אנשים בממוצע ליום.
קבוצת הפרדס מונה כיום רק 3 אנשים קבועים
ויש לדון על איחוד קבוצות הכרמים והפרדסים.
יהיה גם צורך לעשות השקעות בתבונה, בית-אריזה
זה וכו'.

נמשך בתן סקירה מפורטת על מצב הפרדסים
בטנים האחרונות ועל התכנית להבא.

הקיצוצים בעיבוד הפרדסים התחילו עוד בזמן
מלחמת איטליה-הבש שהשפיעו לא במעט על מצב
הפרדסים, עוד לפני מלחמת העולם. בכל שנות
המלחמה נחתו רק עיבוד מינימלי - פחות מזרע
והשקעה - לשם שמירה על העצים שלא התבוננו
עשינו כמה לפי הצעת מומחים. אבל התברר שבלי
יבול אינו להחזיק פרדס במצב טוב. המצב הלך
ולרע, גם לכתחילה לא הצטיינו פרדסינו בשמירה
כרגיל עושים עבודות הכנה לפי הנטיעה לשם
עקירת היבול והצמחת הרב-שנתיים. כל אחרת
הם גוזלים את לשד האדמה ומתחרים בעצים הצע-
רים. הצלנו לא נעשו ההכנות במידה המספיקה
ידה גרם לכך שהעצים לא התפתחו כראוי והה-
צאה להודרות העשבים גדלה ומבלי שנחנה את
התוצאות הרציניות. גם בשנים שהפרדסים בארץ
הכניסו יפה לא נתנו את העיבוד הדרוש. פרדס
פורטי עושה את העבודה בזמן הרגיל לפרדס
ואילו אצלנו נתנו עיבוד רק לפי אפשרויות
העבודה שבידינו וגם זה ייקר הרבה את העב-
דה. באו שנות המלחמה, בהן צמצמו מאד את העב-
וד והן הביאו לידי ירידה גדולה בפרדסים.
רק בשנה האחרונה התחלנו לשפר את העיבוד
זוהי, כמובן, גרם להעלאת ימי עבודה בגידום,
ש לא עשינו בשנים האחרונות, השקענו 400 י"ע
עבודה. גם החסנת הולנטיה, שלא היתה בתכנית
דרשה השקעה 100 ימי עבודה. מלבד זה עשינו
עבודות שלא ראינו מראש, כגון השקאה בשל
חטר גשמים. עד סוף יולי השקענו 1300 י"ע.
לפי התכנית נשאר לנו עוד 400 י"ע.

אם נקח בחשבון את הגרעון בימי עבודה ואת
העבודות שעשינו שלא היו בתכנית הרגילה יזכרו
למדני עד כמה היתה ההוצאה בפרדס. הפרדס
סובל מאד מחסר אנשים קבועים וזה מוריד את
פריון העבודה ואי אפשר להוציא לפועל את העב-
דה לפי תכנית. השנה הל שינוי לטובה במצבם
של חלקים מהפרדסים. החלקה א' וב' נוסעו בזמן
אחר. בתקופה הראשונה היתה חלקה ב' טובה יותר
מחלקה א', אבל מאז התחילו בקימוצים הורע
יותר מצבה של חלקה ב'. באופן מיוחד רע בשטח
הגבעה, הסובלת מסחר הגורף את השכבה העליונה
של הקרקע. יש גם להודות שמאז התחילו לבנות

בחלקה ב' פסקו העובדים להקדיש לה
תשומת לב כראוי. בחלקה א' יש 26 ד'
ב-ב' - 31 ד'. הבניה גדלה כ-10 ד'
נשאר, איפוא, רק 21 ד' בפרדס ג'
40 ד': 22 ד' שמוטי, 5 ד' אשכוליות
5 ד' ילנטיה, 8 ד' לימונים. בחלקה א'
היה (מצב תמיד) רע, כי נטעו על חול נודד
חלקה ב' נטועה על חול חמוה. בחלקה ב'
הרכבהאדמה שונה חול, חול-תמרה ובחלק
מטוימים נידה. בחלקה זאת נטעו זנים לא
מתאימים (זה התברר רק אחר כך). העצים
סובלים בחורף מעודף רטיבות והם מתנודד
גם הקלמנטינות אינן יכולות להתחמם שם
הלימונים היו במצב טוב הם כי היתה לה
דה ביבולים בשנה האחרונה. הם נתנו את
ההכנסה העיקרית במשך שנות המלחמה. ואמנם
עברו את העיבוד הדרוש. הירידה ביבולים
בשנה האחרונה היא בשל רגישותו היחידה
של הלימון. בחלקה ד' 18 ד': 12 ד'
אשכוליות, ו-6 ד' ילנטיה. חלקת חוללה
לא התפתחה יפה עד השנה האחרונה. אחרי
ש'עשו ניקוי הוטב המצב. בסך-הכל יש לנו
105 ד' פרדסים.

בשנה האחרונה, אחרי שטפלו יותר בעצים.
הל שינוי רב לטובה בחלקה א'. בחלקה ב'
מצדה הדרומי המצב טוב, בצדה הצפוני

לא ניתן עיבוד מספיק והמצב בינוני.
בחלקה ג', מלבד שטח לא גדול הסובל
מעודף רטיבות בחורף בשל האינסטילציה
הבלתי מתוקנת. צנורות המלט אינם מסור-
נים ואינם מחזיקים מעמד. הקו הזה
העובד באפיונו של הפרדס, למשק כ-50 ד'
אינו מתוקן כראוי. המצב בחלקה זאת
מניה את הדעת מחוץ לשטח הנזכר שנצטרך
לנטוע שם זנים אחרים. בחלקה ד' היה
המצב רע כל השנים. העצים גדלו בצורת
שיחים. תיקון המצב דורש הרבה ימי
עבודה. טרם התחלנו בעבודה זאת, אבל
יש שיפורימה בעבודה בשנה האחרונה.

יבולים - בחש"ד קבלנו 281 טון פרי.
היבול הטוב ביותר היה בחלקה א'. גם
בולנטיה היתה עליה ביבול. בלימונים
היתה, כאמור, ירידה ניכרת - 35 טון
לעומת 50 טון בחש"ג. חלקת הלימונים
זיבלנו בכל השנים בזבל עופות. יתכן
מאד שזה גרם לשינוי הרבה האדמה.
ביצילנו הרבה את החלקה הזאת. יתכן
שלא נצליח כבר להעלות את יבולה, כי
עץ הלימון פורה פחות שנים מאשר עץ-
הדר אחר. לעומת חש"ג עלה כל היבול של
הפרדסים ב-50 טון, הודות לקיפוד הלימון
המגמה שלנו צריכה להיות להגיע לפרדס
תן יבולים טובים.

העבודה - לחש"ה אנו מציעים 2580 י"ע
ש ואפשר לנו להוציא לפועל את כל
העבודות בסדר ובזמן.

היבול - אין אפשרות לעשות הערכה מדויקת
של היבול בשנה הבאה. בכלל מובאים קטנים
הים ירידה ביבול בשליש בשל התנאים
האקלימיים. לפי הערכתה לא היתה אצלנו
ירידה ביבול, יש להניח שיהיו לנו
כ-4000-5000 תבות למשלוח (לאחר היסטוריה
הגיע הנה מטעם תנובה-אקספורט להעריך
את כמות הפרי. הערכתם היא שיהיו לנו
כ-8000 תבות. יושו עומד על הערכתו.

החש קאה - במסקי הטביחה יש נטיה להתחיל
בהמטרה בפרדסים. בעיץ החורש כבר התחילו
בוה. ביצוע הדבר דורש השקעה גדולה כפי

אם
הרי
לע
אח
את
טרך
צנו
חלק

בית

לאר
בשנ
אים
הטנו
מקו

תבר

תבר
אחר
סוט
לפח

עיר

של
הכנ
עלי
מחם
נאל
השק
של
הק
יות
נסה
שאי
הטמ
מהם
מהי
נסי

מחב
ינ
ש
פחו
מלח
אצל
חבר
פוע
יות
עלי
ישע
עשי
חשו
עקר
הענ
בפר
בוד
מטי
ניכ
עלו
זיג
אח
שלא

אם יכניסו גם כלים משוכללים לעיבוד פרי האדמה יהיה לחטוך הרבה ימי עבודה. לעת עתה טרם הכנסנו לתכנית ההשקעות את ההמטרה. נדחה את הדבר עד אשר נראה את הוצאותיה במשקים אחרים. אב"צ - טרן לעשות תיקונים וציננים ברשת ה- צנורות, כדי לאפשר השקאה וקנינה בכל חלקי הפרדס.

בית - אריזה

יש להניח כי משלוחי הפרי לחוץ-לארץ יהיו גדולים השנה מהמשלוחים בשנים הקודמות ויהיה צורך במקום מה-אים לאריזה הפרי. או שנצטרך לבנות עודה השנה בית אריזה או לפחות להתאים לכך מקום מהטוב.

חבוח-אריזה

אין לנו כלל. היו לנו כ-150 חבוח-טדה אבל הם נלקחו ע"י ענפים אחרים ולא יכולנו לשמור עליהם. לא-יום הולנציה אספנו 90 חבה. אנו זקוקים לפחות לעוד 200.

עידור הולנציה

אין לנו עדיין סיכומים ברורים מ של הוצאות הקירור, אבל ברור שלא תהיה הכנסה. את הפרי ארזנו בחוץ וזה השפיע עליו. לרעה. גם החנות לא היו מתאימות. ממש. בעינינו לא פעל כסדר והיינו נאלצים לברר מחדש את הפרי. כתוצאה מזה השקענו ימי עבודה נוספים וחלק ניכר של הפרי נרקב. כ-5 טונ. הנוסנו לבית הקירור שלנו. כאן היו הוצאות שדבות יותר. אמנם גם כאן לא היחה לנו הכ-נסה אבל למדנו הרבה. המומחים לימדונו שאין לאסס יחד פרי הדר וירקות בשל הטמפרטורה השונה המחאימה לכל אחד מהם ובשל הריחות שההדרים שופגים מהירקות בהמצאם יחד. והנה נוכחנו מ-נסיוננו שאין כל הקלה בדבר.

בדיון על הפרדסים השתתפו כמה מחברי הענף, ועדת המשק והמזכירות. יוסף רז; אם רוצים להגיע להכנסה יפה יש להשקיע השקעות רבות. אנו טיפלנו פחות ממשקים אחרים בפרדס בשנות ה-מלחמה ולכן גם יבולנו קטן. העיבוד אצלנו יקר מאד כי יום עבודה של חברינו גבוה יותר מיום עבודה של פועל הבודד. מציע למסור עבודות עונת-יות לעובדים מהחוץ. במשך שנהים עלינו לגמור את כל עבודות הגזום. ישעיהו: קובל על הזנחת הפרדס, לא עשינו גיזום שהוא אחד הגורמים ה-חשובים להתפתחות הפרדס. בשל הבניה עקרו הרבה עצים מבלי להתחשב בצרכי הענף. בולט חלקם של העובדים הזמניים בפרדס ואלה, כמוכז, הוצאתם קטנה בע-בודה מהוצרתו של הפועל הקבוע. בעד מסירתו חלק מהעבודות בקבלנות. לא נוכל לעבד את הפרדס במכונות, כאשר עשו שכנינו, בשל צפיפות העצים. זיגו ק: מאשים בהזנחת הפרדס לא רק את ועדת המשק אלא גם את עובדי הענף שלא עמדו בחוקף על דרישותיהם.

בפרדס א' תקנו את רשת ההשקאה וזה שיפר את מצבו. קשה יותר בחלקות אחרות שבהן אין לחקן את הצנורות, אלא יש צורך להחליפם. לכך דרושים 300 מ' צנור רוח העולים 600 לא"י. השוואתם עם ה- "פועל" בבריכת השחיה מפריעה לפעמים להשקאה, מכיון שיש לפעמים צורך להש-איר מים בבריכה מבלי לנצלם להשקאה. אם אפשר יהיה להשיג צנורות במחירים מוזלים עלינו לרכושם. לא לעקור בטום אופן עצים בפרדס א', אלא בפרדס ב'.

שמעון שומנסה לעשות את המבון הפרדסי. הערכת הפרדסים לטוף חס"ד היא: 5500 לא"י לפי מצב הטיכון יצטרכו לעקור את כל פרדס ב' ואולי גם את פרדס א'. במשך ימי המלחמה היה לנו המסד בפרדסים כ-7000 לא"י. לפני ההצעה חתיינה ההו-צאות בשנת חס"ה 4678 לא"י ואילו ההכנסה הגיע בקוטי ל-1600, לאמור: המסד בטוח של 3000 לא"י. עד כמה שלא יוטב מצב הפרדסנות בשנים הבאות, אין תקוה שההפסד הזה יכוסה. האם לא כדאי להפטיק את עיבוד הפרדסים א' וב' העומדים להעקר בשל הטיכונן? אין ל-השקיע השנה כסף בקניית צנורות ובניה בית אריזה.

פלק: ההפסדים בימי המלחמה אינם צרי-כים להביאנו למסקנה על ביטול הענף. הזמנים עלולים להשתנות והפרדס יכסה הפסדים של ענפים אחרים. ממסקא אם נוכל להגדיל את מספר העובדים הקבועים בפרדס. מתנגד למסור את כל עיבוד הפרד-למסור הקבלני. רק חלק מהעבודות אפשר למסור לעובדים מהחוץ. בעד השקעות חלקיות יצחק פ: לא היה טיפול מסטיק לשווק הפרי יש לחקן את הדבר. נצטרך לעקור עוד חלקים מהפרדס וישאר לנו מעט. יש אפשרות לקנות פרדסים בטביבה. יש לה-שוב על קניית 50 ד'.

טולמן: ההפסדים בפרדסים הינם גדו-לים כפי שצינו. אין לדבר על עקירה. בטוונות, אטור להרוט ויגוס. אפשר לעק-רק מספר דונמים. יש לדאוג את הפרדס כענף הכנסה חשוב בעתיד וצריך לחת לו עיבוד מלא. כמוכז, שצריך לצמצם את ההשקעות עד כדי מינימום. חוה: אם כי הפרדס אחד הענפים החשובים אבל אם יש חכניה לעקירתו, יש להפטיק את העיבוד. אי אפשר לדרוש מהעובדים שיחמסרו לעצים העומדים להעקר.

הסיכום:

- א: לעבד את כל הפרדסים עיבוד מלא מחוץ לשטח בפרדס ב' שיוקצה לבניה בשנת חס"ה. המועצה מחייבת את ועדת המחנה לקבוע בזמן הקרוב ביותר את המקום.
- ב: כל עבודות הפרדס צריכות להעשות בזמן: אם לא נוכל לבצען בעצמנו יש להשתמש בעובדים מהחוץ.
- ג: לעת עתה אין מחליטים על קניית זבל מהחוץ לצרכי הפרדס.
- ד: לבדוק את האפשרויות לאריזה מבלי להתחיל השנה בבניה בית אריזה.
- ה: לחקן את חבות השדה הישנות ולמלא את החסר ל-200.
- מטילים על יושבי ויראל כך לדאוג ל-י שבין הבתים שלא ילכו לעיבוד.

אכל ה סאלוח יט גס בתלבו הסעם להיות גינה

הכולט גס של מיותר צמח ב כל ז כוונה דידונ משום היכול חיה ז

פאר ה חיה כס ירק ע כשישו בזה א כין ב ללא מ מבכרת פינות תבתיס גינות גס לע בדרות המלחמ לכל פ בשיפו בשים כפים

על שא שחברי היתרה בועדת נקבעו עונת ועדת השיפור חיו תס

א ההכשרה ל ריכים על הנר כוחות ה האלה ל יותר מ רבים, ש להתגבר

על גינות הנרי השני

זמן רב חשבתי שחבריני יכירו את הכוון שלי בשיפור המקום מחוץ עבודתי, אבל הגעתי לדעה שיש לתת הסברה לפעולתי, אחרי שפה ושם נשמעות מפי החברים שאלות ואף דברי בקורת.

ראשית כל בתיקון גינות קובע, מלבד דברים יסודיים, בפ טעמו של העובד. יש גם מה שקוראים בשם "אופנה" (מודה) הקיימת בסידור גינות לא פחות מאשר בתלבושת ורהיטים וכו'. וכמוכן שגם כאן אפנה באה ואפנה הזלכת, הכל לפי הטעם המשתנה. מלבד זה הרי הגינה צריכה לשמש להנאתו של האדם: היא צריכה להיות מעובדת ורעננה ז.א. יש לטפל בה ולהטקיע בה עבודה. אין לבגש לסידור גינה ללא תשומת לב לאפשרויות העבוד ולהטקעות בכסף שזו תדרושו.

אשר לטעמו של העובד: יש הטם לבו אך ורק לקיטוט חזית הבית ולמקומות הבולטים ויש העוטה גם מאחורי הבית ושואף להגיע גם ליתר המקומות. קורה גם שלאחר שהעובד תקן את הגינה והיא התפתחה יפה הוא רואה שיש בה משהו מיותר הטעון עקירה או שחסר משהו הטעון תוספת. או שהוא מוצא ליפה להחליף צמח בצמח בשל הטינוי באפנה. יש ומפיע צמח חדש שהגנן מעוניין להכניסו. כל זה מסנה את צורת הגינה.

נשמעה בקורת רבה על העקירות שעקרת בגינות המחנה. הביקורת העיקרית כוונה נגד עקירת הגדרות החיות, שהפריזו בהן במקצת אצלינו. גדר אחת של דיודניה נמשכה מבית התרבות בכודן לבית ג' והיו בה שער והאים. עקרתיה משום כמה טעמים: א) היא סגורה את תנועת האוויר ממערב (ב) אין לחלק שטח היכול לתת פרספקטיבה לגן גדול (ג) הגדר חיתה גטועה באמצע הדרך (ד) גדר היה זו דרשה הרבה עבודה בקיצוצים.

רבה ביחוד הבקורת על עקירת גדר הרוזמארין שהייתה, לדעת חברים רבים, פאר המקום. הגננים הראשונים בארץ "הרביצו" גדרות ככול אשר יכלו. גדר היה כשלעצמה מוסיפה יופי למקום. בתקופה הראשונה, כשהסדר לנו בגבעת-חיים ירק עץ, היה אולי ערך לגדר ואין לקבול על שהוכו בהן, מה שאין כן כיום, כשישבונו טובל בירק עצים. בכלל יש עתה שיטה למעט בגדרות. ביחוד יש למעט בזה אצלנו כשהשטחים בחצר מפוצלים והצפיפות גדולה. (לא יותר מעשרים מטר בין בית לבית). יש, איפוא, חשיבות שלפחות במקום אחד תהיה גינה נרחבת יותר, ללא מחיצות וגדרות, אין גם לשכות שהטיפול בגדר דרשה עבודה רבה. אן מבכרת לסדר עוד גינה (ז.א. לעבד שטח נוסף) מאשר לסדר גן אחד עם הרבה פינות שדורשות עבודה רבה. היינו נוהגים קודם לסדר את הגינות בחזיתות תחתים, אבל אני מצאתי לטוב לסדר גינות גם מאחורי הבתים. כך סידרנו גינות מאחורי מטבח הילדים, בית התינוקות, בית א' ובית ב' וכך הגענו גם לעיגול דלגני ילדים ומשם לבית ז'. כך טיפלנו הויבה בחורשה (במקום לקצץ גדרות). עוד תרבה דוגש לשיפור המקום, אבל אל נשכח שאנו עומדים בעצם ימי המלחמה ורק לפני זמן קצר עוד "התנוסס" מקלט מאחורי בית א' שהפריץ מאוד לכל פעולת שיפור. כן הפריע "המטק" של גן הילדים. אם נסקר את הפעולה בשיפור המחנה במשך שלוש השנים האחרונות הרי אין לזלזל כלל בה, וביחוד בשים לב שעבדו בכל זה רק שני אנשים וכי כל העבודה בגינות הפא נעשתה כפיים.

עשינו גם בגידול פרחים להספקה לחברים. אמנם בוועדת המחנה היו שביקרו על שאנו מטפלים בפרחים במקום טיפול בגינות, אבל לדידי לא מוצדק הדבר שחברים "ירעבו" לפרח ויקטפו פרחים מכל שיה ועץ. בכל אופן לא התעסקותי היתרה בגידול הפרחים היא סגומה לעיבוד בלתי מספיק של הגנות, כשם שהעידו בוועדת המחנה, אלא ימי העבודה המעטים שהוטקעו בענף הגינות. בתכנית השנתית נקבעו לעבודה הזאת אני, שנים מהנוער ומקה (חצי יום), אבל בהגיע באביב - עונת העבודה הנוערת ביותר - עבדו בגינות לא יותר מ-3/4 יום עבודה בממוצע. ועדת המחנה לא הגיטה את העזרה הדרושה. גם סידור העבודה וזה בעבודת השיפורים כעין דבר שבמותרות וכשנאלצנו לקצץ בכל מיני עבודות הרי הגינות היו תמיד מהקרבנות הראשונים של הקיצוצים.

סימה ל.

הצטרפונו לנור ער הערב

אחרי שנה האבקות פנימית יצרנו את הבריתנו. איני יודע כמה תמנה הבריתנו בטוה-ההכשרה, אבל כעת רגנו וישורים איש לדעתו וזה מלא את הבריתנו. לאחר שרכשנו את השפה העברית התחלנו להתעניין יותר בנעשה בארץ. בעזרת המד-ריכים התחלנו להבין יותר את המטרחה כאן. נוכחנו לדעת מה הם התפקידים המוטלים על הנוער וגם עלינו הרוצים לתת מכוונותינו לבנין הארץ. ידענו כי רק באחדות-ה-כוחות אפשר לפעול ועל כן הגענו למחשבה להתארגן.

היו לנו כמה הרצאות על תנועות הנוער היהודיות בגולה ובארץ וממך ההרצאות האלה למדנו לדעת את יסודות הנוער העובד.

לא במקרה בחרנו דוק בתנועה זו. ראינו את מעשיה עד כה וראו שגיפותיה. יותר מכל לקח את לבנו הרעיון הפשוט - איחוד כל הנערים העובדים בארץ. התפקידים רבים, שונאינו חזקים, המכשולים ללא טפור, ובלי אחדות ובלי הכרת ערכה לא נוכל להתגבר עליהם.

(טוף בעמוד 2)

ההסו
כ'א
4
את שתי פירו לפי
המלח אותם איפש בהתח לפתח נוסף ידעו במצב
רצינו להבד בממו חברי
בשנה לשנה
בשנה
7500 במזו
מכני עובד ימי
7.800
7.800
יכול הוצא
מכני כל יו הכללי 1.473
עד עכ של 20